

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1131/2021
03.06.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Весне Поповић, председника већа, Гордане Комненић и Весне Субић, чланова већа, у правној ствари тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милан Петровић, адвокат из ..., против туженог АД за управљање јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србија“ Београд, Секција за вучу возова, Вршац, ради исплате накнаде за исхрану и регрес, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 3298/20 од 15.01.2021. године, у седници одржаној 03.06.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 3298/20 од 15.01.2021. године, тако што се одбија жалба туженог, као неоснована и потврђује пресуда Основног суда у Вршцу П1 101/19 од 01.07.2020. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужени АД „Инфраструктура железнице Србија“ да тужиоцу АА из ... плати 19.600,00 динара на име трошкова ревизијског поступка, у року од 8 дана од дана достављања пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Вршцу П1 101/19 од 01.07.2020. године, ставом првим изреке обавезан је тужени да тужиоцу, на име накнаде за исхрану у току рада, у периоду од 01.04.2017. до 30.09.2017. године, плати 63.946,35 динара на име накнаде за исхрану у току рада, као и 20.754,00 динара на име регреса за коришћење годишњег одмора у истом периоду, све са законском каматом на појединачне месечне износе од доспелости до исплате (висина износа и датуми доспећа су ближе одређени овим ставом изреке). Ставом другим изреке обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 58.800,00 динара са законском каматом од извршности пресуде до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1428/20 од 04.09.2020. године, ставом првим изреке преиначена је првостепена пресуда у ставу првом изреке, тако што је одбијен, као неоснован, тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да му за период од 01.04.2017. до 30.09.2017. године, плати 63.946,35 динара на име накнаде за исхрану у току рада и 20.754,00 динара на име регреса за коришћење годишњег одмора у истом периоду, све са законском каматом на појединачне месечне

износе од доспелости до исплате. Ставом другим изреке преиначено је решење о трошковима поступка, садржано у ставу другом изреке првостепене одлуке, тако што је одбијен захтев тужиоца да се обавезе тужени да му накнади трошкове парничног поступка од 58.800,00 динара, а ставом трећим изреке обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове другостепеног поступка од 5.288,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“ бр. 72/11 и 55/14) па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на ком је заснована побијана одлука, тужилац је у радном односу код туженог АД „Инфраструктура железнице Србија“, привредног друштва, које је настало издвајањем из „Железнице Србије“ Београд - на основу статусне промене издвајања уз оснивање, а на основу одлуке Владе РС од 02.07.2015. године. У складу са овом одлуком, АД „Инфраструктура железнице Србија“ од АД „Железнице Србије“ преузима права, обавезе, опрему, постројења и друга средства за рад, документацију, предмете који су у функцији обављања делатности, као и запослене који под истим условом настављају радни однос. Као послодавац следбеник, тужени АД „Инфраструктура железнице Србија“ је од АД „Железнице Србије“ преузео и Колективни уговор са припадајућим анексом. Према закљученом уговору о раду, тужилац, као запослени, има право на зараду, зараду по основу резултата рада, увећану зараду, накнаду зараде, као и накнаду трошкова и друга примања у складу са законом и Колективним уговором. На основу члана 57. став 2. Колективног уговора код туженог, који је био у примени од 01.02.2015. године, одређено је да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 регреса за коришћење годишњег одмора, али након ступања на снагу овог колективног уговора месечна зарада тужиоца није промењена. Одредбама Колективног уговора није одређена висина ових накнада, односно њихова новчана вредност, нити су оне новчано исказане у платним листама за спорни период.

Оценом налаза и мишљења судског вештака, у првостепеном поступку је утврђено да након измена Колективног уговора из 2006. године, топли оброк и регрес нису посебно исказивани у платним листама запослених, па ни тужиоца, нити су му исте исплаћене, па је висина накнаде трошкова за исхрану и регрес за коришћење одмора, у спорном периоду (утврђена оценом налаза и мишљења судског вештака) у износима који су тужиоцу досуђени првостепеном одлуком, а према параметрима из претходног колективног уговора, с обзиром да Анекс Колективног уговора не садржи регулативу која утврђује конкретну висину ове накнаде.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да тужиоцу плати овако утврђене износе са припадајућом каматом.

Побијаном другостепеном одлуком преиначена је првостепена пресуда и тужбени захтев је одбијен. Другостепеног суда закључује да, применом члана 104. став 1. у вези члана 118. тачка 5. и 6. Закона о раду, исплата накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора је предвиђена само као право запосленог, без одређивања његове висине, а уговором о раду и касније закљученим анексима, висина ових трошкова није опредељена ни уговорена, већ је уговорено само право на зараду, зараду по основу остварених резултата рада, право на увећану зараду, накнаду зараде, накнаду трошкова и других примања у складу са законом и Колективним уговором. Како је колективним уговором из 2015. године одређено да је у вредност једног радног часа укључена вредност накнаде за исхрану и 1/12 трошкова регреса, сведена на један радни час, другостепени суд налази да је ова накнада укључена у основну зараду запослених, па околност што она није и номинално изражена не значи да је то право запосленима ускраћено, на основу чега закључује да је тужени испунио своју обавезу у погледу исплате тражених накнада.

Врховни касациони суд је налази да се основано ревизијом указује да је побијана другостепена одлука донета уз погрешну примену материјалног права.

Законом о раду предвиђено је право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом, а Законом о изменама и допунама Закона о раду („Сл. гласник РС“ бр.61/05), који се примењује од 01.01.2006. године, предвиђено је и право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. тачка 5. и 6.), који морају бити исказани у обрачунској листи за све запослене. Дакле, почев од 01.01.2006. године запосленима је дато право на накнаду трошкова за исхрану у току рада, као и за регрес за коришћење годишњег одмора, а послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде могу уговорати мањи или већи износ регреса и топлог obroка, од онога који је предвиђен Општим Колективним уговором и Законом о раду, али само уколико је донета одлука којом је предвиђена висина регреса и топлог obroка.

Одредбом члана 2. Анекса Колективног уговора „Железнице Србије“ АД („Сл. гласник РС“ бр. 4/06), измењена је одредба члана 57. Колективног уговора, па је одређено да запослени има право на зараду која се састоји од зараде за обављени рад и време проведено на раду, примања за исхрану у току рада и примања за регрес за коришћење годишњег одмора, док је одредбама члана 5. овог Анекса, чланом 18. став 2. Анекса 7 Колективног уговора од 23.06.2014. године, као и чланом 57. став 2. Колективног уговора „Железнице Србије“ АД из 2015. године („Сл. гласник РС“ бр. 4/15), прописано да је у вредност једног радног часа укључена месечна вредност за исхрану у току рада и вредност 1/12 накнаде регреса за коришћење годишњег одмора сведена на један радни час.

Висина трошкова на име регреса за коришћење годишњег одмора и трошкова исхране у току рада, супротно схватању другостепеног суда, мора бити конкретизирана и одређена линеарно за све запослене, што значи да ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на њихову стручну спрему, звање и радно место. Без одређивања висине накнаде у номиналном износу, она не би била иста за све запослене, већ би била у директној сразмери са коефицијентом радног места, што се не може прихватити и не би било правилно. У конкретном случају тужени у току поступка није доставио суду акт којим је одређена висина тражених накнада, из чега се основано може закључити да исти није ни донет.

Имајући ово у виду, као и да одредбом члана 57. Колективног уговора („Сл. гласник РС“ бр.4/15, која је идентично регулисана и Анексом Колективног уговора „Сл. гласник РС“ бр. 4/06), није извршена конкретизација овог права у погледу одређивања висине тражених накнада, јер се кроз одређивање накнаде трошкова за исхрану и регрес у оквиру или кроз вредност радног часа, не може утврдити у којим износима су они запосленима признати, то се не може прихватити ни навод туженог, као ни закључак другостепеног суда, да су запосленима, па и тужиоцу, ови трошкови исплаћени кроз исплату зараде, урачунате кроз вредност радног часа.

На основу изнетог, Врховни касациони суд налази да је првостепени суд усвојио тужбени захтев уз правилну примену материјалног права, након што је утврдио да тужилац има право на накнаду трошкова за исхрану и регрес, да Колективним уговором туженог, као ни другим општим актом, у спорном периоду висина ових накнада није одређена, нити је плаћена запосленима, што чини основаним тужбени захтев којим тужилац потражује досуђене износе на име накнаде трошкове исхране у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, чија висина је утврђена оценом налаза и мишљења судског вештака, према параметрима из претходног колективног уговора.

Како је другостепени суд због погрешне примене материјалног права одбио тужбени захтев, Врховни касациони суд је применом члана 416. став 1. ЗПП, преиначио другостепену одлуку, одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду.

Тужилац је успео у поступку по ревизији, па му на основу члана 153. и 154. ЗПП припадају и опредељени трошкови овог поступка, који су му досуђени у укупном износу од 19.600,00 динара, од чега 12.000,00 динара на име трошкова за састав ревизије од стране адвоката, у складу са Тарифним бројем 13. Тарифе о наградама и накнадама за рад адвоката („Сл. гласник РС“, бр. 121/12), као и по 3.800,00 динара на име таксе на ревизију и одлуку по ревизији.

На основу изнетог, применом члана 165. став 2. ЗПП, одлучено је као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Весна Поповић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**